

KURIER Popularny

Organ Wojewódzkiego Komitetu

PPS

Rok II

Łódź, wtorek 28 maja 1946 r.

Nr 146 (213)

Min. Mołotow wyjaśnia

Dlaczego wynikły różnice zdań na konferencji paryskiej

MOSKWA (PAP). Mołotow złożył następujące oświadczenie na konferencji prasowej w Moskwie. „Zgodnie z postanowieniem konferencji ministrów spraw zagranicznych w Moskwie rada ministrów spraw zagranicznych zebrała się w Paryżu w celu ostatecznego uzgodnienia tekstu traktatów pokojowych z Włochami, Rumunią, Bułgarią, Węgrami i Finlandią. Delegacja radziecka w Paryżu stała na stanowisku ścisłego wypełnienia postanowień konferencji moskiewskiej, tj. uzgodnienia poglądu między przedstawicielami rządów Związku Radzieckiego, Wielkiej Brytanii i Francji w sprawie umowy z Włochami. Gdybyśmy odbiegli od zleceń konferencji moskiewskiej, mogłaby wyniknąć paradoksalna sytuacja, iż konferencji pokojowej zostałyby przedłożone 2 teksty traktatu pokojowego.

Pokojowe nadzieje zostałyby zniweczone

Rozumując w dalszym ciągu po tej linii, mieliśmyby wkrótce nie jedną, lecz 2 konferencje pokojowe i wszelkie nadzieje na trwały pokój zostałyby zniweczone.

Delegacja radziecka nie mogła wyrazić zgody na propozycje amerykańską wyznaczenia daty konferencji pokojowej, niezależnie od osiągnięcia porozumienia między mocarstwami. Propozycja amerykańska, która uzyskuje poparcie delegacji brytyjskiej, stoi w sprzeczności z postanowieniami zarówno konferencji poczdamskiej, jak i moskiewskiej. Uważam, iż wpłynęłaby ona ujemnie na dalszy rozwój przyjacielskich stosunków między narodami i nie przyczyniłaby się do stworzenia trwałego pokoju.

Muszę przyznać, iż osiągnięto pewne rezultaty, niestety jednak, nie są one wystarczające. Uzgodniono w Paryżu tekst traktatów z Rumunią, Bułgarią, Węgrami i Finlandią, za wyjątkiem punktów, odnoszących się do spraw gospodarczych, jako podstawy przyjęto warunki umów o zawieszeniu broni, które w pełni zabezpieczają interesy sojuszników, a nie naruszają suwerenności tych państw. Zagadnienia żeglugi na Dunaju oraz handlu z państwami naddunajskimi nie można — zdaniem delegacji radzieckiej — rozstrzygnąć bez udziału tych państw.

Nie uważa za słuszne, aby jakkolwiek państwa narzucały państwu naddunajskiemu swoją wolę, nie biorąc równocześnie pod uwagę interesów państw sojuszniczych, jak Czechosłowacji i Jugosławii.

Agresja nie może ująć bezkarnie

Jeśli chodzi o traktat pokojowy z Włochami, to nie osiągnięto porozumienia w sprawach zasadniczych. Istnieją olbrzymie różnice w poglądach mocarstw na sprawę odszkodowań wojennych, na przyszłość dawnych kolonii włoskich oraz na zagadnienie granicy jugosłowiańsko-włoskiej i Triestu. W latach 1941—1942 kilkaset tysięcy faszystowskich wojsk włoskich brało udział po stronie hitlerowskich Niemiec w napadzie na ZSRR.

Biorąc pod uwagę iż, po obaleniu reżimu faszystowskiego, demokratyczne Włochy wzięły udział w wojnie po stronie sojuszników, Związek Radziecki zredukował swoje żądania do skromnej sumy 100 milionów dolarów. Suma ta ma przypominać Włochom, że agresja na cudze ziemie nie może ująć bezkarnie.

nie może ująć bezkarnie. Związek Radziecki popiera całkowicie żądania odszkodowań w wysokości 200 milionów dolarów, wysunięte przez Jugosławie, Grecję i Albanię. Suma ta w niewielkim tylko stopniu przyczyni się do wyrównania strat, wynikłych ze zniszczenia. Stanowisko Związku Radzieckiego nie spotkało się ze zrozumieniem delegacji Wielkiej Brytanii i Stanów Zjednoczonych.

Delegacja amerykańska wysunęła propozycję wliczenia do odszkodowań wojennych wartości włoskich okrętów wojennych, które mają być przekazane Związkowi Radzieckiemu. Na konferencji poczdamskiej jednak postanowiono, że jednostki floty nieprzyjacielskiej nie będą stanowiły części odszkodowań wojennych. Nie jest to pierwszy wypadek, kiedy narody, które nie przeżyły okupacji, zajmują odmienne od nas stanowisko. Wydaje mi się, iż rosyjskie przysłowie: „sity głodnemu nie wierzy”, można zastosować do wytworzonej sytuacji.

Podczas dyskusji wiele czasu poświęcono zagadnieniu kolonii włoskich. Chociaż dla marynarki handlowej Związku Radzieckiego sprawa posiadania portów w Trypolitanii była zagadnieniem b. poważnym, nie obstawaliśmy przy tym, aby powiernictwo nad Trypolitanią zostało oddane na okres kilkuletni Związkowi Radzieckiemu wyłącznie, lub też wspólnie z Włochami. Zarówno Francja, jak i Związek Radziecki są zdania, iż najlepszym rozwiązaniem będzie oddanie kolonii włoskich powiernictwu Włoch, które stały się teraz państwem demokratycznym i pod kierownictwem ONZ na pewno będą umiały wywiązać się z zadań związanych z przygotowaniem dawnych kolonii włoskich do niepodległości.

Stanowisko nasze uzyskało z początku poparcie delegacji Stanów Zjednoczonych, która jednak zmieniła swe stanowisko pod wpływem żądań brytyjskich. Wobec tego sprawa kolonii włoskich nie została rozwiązana. Ustępstwa jakie poczynił Związek Radziecki w tej sprawie,

nie znalazły uznania podczas konferencji paryskiej u państw zachodnich. Wielka Brytania wysunęła propozycję, zmierzającą do objęcia kontroli nad wszystkimi koloniami włoskimi. Wojska brytyjskie miały pozostać w Libii, Trypolitanii i Cyrenajce przy jednoczesnym u-

tworzeniu niepodległej wielkiej Libii. Proponowano również stworzenie wielkiego państwa Somali, do którego miały być przyłączone Somali włoskie i 2 prowincje abisyńskie. Państwo to, również i pokonanych, miało się znajdować pod powiernictwem Wielkiej Brytanii.

Przeciw wszelkiemu imperializmowi

W ten sposób imperium brytyjskie rozszerzyłoby swe wpływy w północno-wschodniej Afryce nie tylko kosztem pokonanych Włoch, ale również kosztem Abisynii, która jak wiadomo, jest członkiem Organizacji Narodów Zjednoczonych.

Realizacja tych zamiarów dałaby Wielkiej Brytanii olbrzymie wpływy w rejonie morza Śródziemnego i morza Czerwonego. Wszelkie propozycje, zmierzające do ograniczenia tych wpływów, spotkały się ze zdecydowanym sprzeciwem zarówno delegacji brytyjskiej, jak i amerykańskiej.

Tylko delegacja radziecka popierała żądania Jugosławii w sprawie Triestu, chociaż wszystkie państwa uznają prawa Jugosławii do Krainy Julijskiej. Nikt nie kwestionował, że większość ludności Krainy Julijskiej stanowią Krowcy i Słowacy. Mimo to państwa zachodnie pragną podziału tych ziem.

Zgodnie z propozycją francuską stolica Krainy Julijskiej, Triest, miał być przekazany Włochom.

Zagadnienie granicy jugosłowiańsko-włoskiej również pozostało otwarte. Nie wolno nam nie doceniać ważności zagadnień gospodarczych. Kapitał anglo-amerykański stara się

wykorzystać słabość państw, zniszczonych przez wojnę i pragnie użyć wpływów gospodarczych dla celów politycznych.

Związek Radziecki nigdy nie będzie popierał dążeń jakiegokolwiek państwa, zmierzającego do uzależnienia gospodarczego od siebie państwa słabszego. Ani Włochy, ani żadne z państw, które walczyły po stronie Niemiec, nie mogą być traktowane, jako kolonia państw silniejszych.

Delegacja francuska wniosła na porządek obrad sprawę Rzeszy Niemieckiej i zażądała odcaczenia Zagłębia Rahrny, Nadrenii i Zagłębia Saary. Sekretarz stanu Byrnes wysunął projekt zawarcia umowy o demilitaryzacji i rozbrojeniu Niemiec, twierdząc, iż podczas konferencji moskiewskiej generałissimus Stalm zgodził się w zasadzie na opracowanie takiej umowy.

Wobec tego, iż w grudniu 1945 r. minister Byrnes nie posiadał jeszcze tekstu umowy, doszło tylko do wymiany zdań na temat wzajemnej pomocy na wypadek agresji niemieckiej lub japońskiej, późniejsze propozycje Byrnesa milczą o wzajemnej pomocy i odnoszą się jedynie do sprawy rozbrojenia Niemiec. Nie biorą one pod uwagę postano-

wień, powziętych przez sojuszników w Teheranie, Jałcie i Berlinie.

Rozluźnienie kontroli sojuszników nad Niemcami jest niedopuszczalne.

Obecnie nie ma rządu niemieckiego, z którym możnaby było podpisać traktat. Związek Radziecki poczynił ustępstwa, które powinny ułatwić porozumienie. Okazało się jednak, że niektóre koła amerykańskie pragną narzucić wolę 2 państw anglosaskich trzeciemu partnerowi.

Delegacja amerykańska nie uwzględniła sprawiedliwych żądań Związku Radzieckiego i uniemożliwiła porozumienie. Żadne szanujące się państwo sojusznicze nie pozwoli sobie narzucić woli obcego mocarstwa.

Plany nowej wojny skazane na niepowodzenie

Czasami trudno odróżnić, gdzie kończy się gwarancja bezpieczeństwa, a rozpoczyna się pragnienie ekspansji. Wydaje się, iż niektóre koła w Stanach Zjednoczonych wspólnie z Wielką Brytanią usiłują stworzyć bazy morskie i lotnicze w rozmaitych stronach świata.

Wydaje się, że ludzie ci chcieliby doprowadzić do nowej wojny zabójczej i zapomnieli o załamaniu się imperialistycznych planów Rzeszy Niemieckiej. Prawdopodobnie i w przyszłości będzie się zdarzało, iż państwa silniejsze będą chciały narzucić swoją wolę państwom słabszym, lecz w stosunku do Związku Radzieckiego usiłowania te zawsze skazane będą na niepowodzenie.

Minister Byrnes wysunął propozycję przekazania ONZ zagadnień, co do których sojusznicy nie osiągnęli porozumienia. Wiadomo, że sprawa traktatów pokojowych nie podlega kompetencji ONZ. Jest to próba wywarcia presji i zastraszenia Związku Radzieckiego. Względem Związku Radzieckiego i innych państw demokratycznych Stany Zjednoczone starają się używać metod, niepraktykowanych w normalnych stosunkach między państwami. Autorytet ONZ zostanie podważony, o ile organizacja ta będzie użyta dla celów politycznych.

Autorytet Rady Bezpieczeństwa jest już zagrożony. Trudności które wyłoniły się podczas opracowania pierwszego traktatu pokojowego, nie są przypadkowe. Pewne koła pragną podważyć autorytet Związku Radzieckiego i usunąć ZSRR z szaczonego miejsca, które zajmuje przy rozstrzygnięciu zagadnień międzynarodowych. Postępowanie krótkowzrocznych kół reakcyjnych nie odniesie zamierzonego skutku.

Związek Radziecki będzie stał w obronie swoich słusznych interesów i zasad przyjaznej współpracy z państwami demokratycznymi. Zwracając się przeciwko zakusom imperialistycznych elementów reakcyjnych, Związek Radziecki jest głęboko przekonany, iż prowadzi słuszną politykę, zmierzającą do obrony sprawy pokoju i postępu ludzkości.

W wyborach czeskich zwyciężyła lewica

PRAGA (PAP). Według nieoficjalnych doniesień z całego państwa, wyniki niedzielnych wyborów parlamentarnych w Czechosłowacji są następujące: w Czechach i na Morawach oraz na Śląsku komuniści uzyskali 2.205.658 głosów, narodowi socjaliści 1.298.907, Partia Ludowa 1.110.920, partia socjal-demokratyczna 855.771 głosów. W ten sposób partia komunistyczna jest najsilniejszym stronnictwem, skupiając około 40 proc. wszystkich wyborców. Znamienne jest, że komuniści zwyciężyli zdecydowanie m. in. w samej Pradze, gdzie dotychczas największą potęgą cieszyli się narodowi socjaliści. W Słowacji na czoło wysunęła się partia demokratyczna, uzyskując 988.275 głosów, podczas gdy na komunistów padło 490.257 głosów, na partię Wolności 67.575 głosów i na partię Pracy 49.983 głosy. W nowym parlamencie czechosłowackim partia komunistyczna będzie dysponowała największą ilością mandatów. Bezpodstawne okazały się obawy, że t. zw. białe kartki wyborcze mogą zmienić całkowicie wynik wyborów. Do urn wyborczych złożono zaledwie znikomą odsetek takich kartek. Frekwencja wyborcza wyniosła przeszło 90 proc. Przebieg wyborów był spokojny. Do incyden-

tów doszło jedynie w miejscowości Śląska Ostrawa w 18-tym okręgu wyborczym, gdzie jeden z głoszących wrzucił do urny zapaloną kopertę. Po raz pierwszy w wyborach obecných wzięło udział wojsko, korzystając z prawa wyboru i wybieralności.

PRAGA (PAP). Prezydent państwa rozwiązał Tymczasowe Zgromadzenie Narodowe Republiki Czechosłowacji.

PRAGA (PAP). Radio praskie podaje, że w obowiązkowym głosowaniu w Czechosłowacji złożono ogółem 32.159 białych kartek.

ODEZWA

Izba Przemysłowo-Handlowa i Izba Rzemieślnicza w Warszawie wyjaśniają, że wszystkie osoby fizyczne i prawne, które dokonały przedpłaty na PPOK, winny obecnie w okresie publicznej subskrypcji zgłaszać się w placówkach dokonanych przedpłat i tam zadeklarować pełną sumę pożyczki w wysokości ustalonej przez komitety obywatelskie. Dokonane przedpłaty zostaną zaliczone na poczet subskrybowanych sum, pozostała należność może być spłacona w 4-ach ratach miesięcznych. Jednocześnie Izba Przemysłowo-Handlowa i Izba Rzemieślnicza przypominają, że stosownie do uchwały Naczelnego Komitetu Obywatelskiego PPOK normy subskrypcyjne wynoszą: a) dla Handlu i Przemysłu — w wysokości trzykrotnej uiszczonej już lub przypadającej do uiszczenia przedpłaty, b) dla rzemiosła — zasadniczo w tej samej wysokości jak dla Handlu i Przemysłu wyjątkowo dla rzemiosła drobnego, prowadzonego przy współudziale właścicieli i najwyżej 2 sń pomocniczych (członków rodziny lub pracowników najemnych) w wysokości dwukrotnej uiszczonej już lub przypadającej do uiszczenia przedpłaty. Izba Przemysłowo-Handlowa i Izba Rzemieślnicza wzywają więc subskrybentów do bezwzględnego spełnienia tego obowiązku obywatelskiego, w każdym razie przed końcem maja.

IZBA PRZEMYSŁOWO-HANDLOWA W WARSZAWIE,
IZBA RZEMIEŚLNICZA W WARSZAWIE.

Delegacja polska powróciła z Moskwy do Warszawy

WARSZAWA (PAP). W poniedziałek dn. 27 bm. powrócili z Moskwy do Warszawy Prezydent KRN Bolesław Bierut, wiceprezydent KRN Stanisław Szwalbe, premier Rządu Jedności Narodowej Edward Osóbka-Morawski, wicepremier i minister Ziem Odzyskanych Władysław Gomułka, minister kultury i sztuki Władysław Kowalski, minister pełnomocny Józef Olszewski oraz ambasador ZSRR w Warszawie Lebediew. Na lotnisku udekorowanym flagami o barwach narodowych, powitali przybyłych z Moskwy członków delegacji ministrowie, generałowie, korpus dyplomatyczny, akredytowani przy rządzie polskim, liczne delegacje partii politycznych, organizacji społecznych, młodzieżowych i szerokie rzesze mieszkańców stolicy. Kilkutysięczne tłumy zgromadziły się na lotnisku na Okęcu, aby powitać powracających z Moskwy członków delegacji polskiej. Wsiadających z samolotu przedstawicieli KRN i Rządu Jedności Narodowej powitały gorące owacje. Tłum przerywał kordon i z okrzykami „Chcemy zobaczyć swego Prezydenta” pędził się w kierunku samolotu. Spośród zgromadzonych rzesz padały raz po raz okrzyki na cześć Prezydenta KRN, premiera, Rządu Jedności Narodowej, Generalissimusa Stalina i przyjaźni polsko-radzieckiej. Prezydent KRN Bolesław Bierut, po przyjęciu raportu

kompanii Wojska Polskiego, wygłosił przed mikrofonem przemówienie treści następującej:

Przemówienie Prezydenta Bieruta

Obywatele! Wracamy z kilkudniowej wizyty, którą odbyliśmy w stolicy naszego wielkiego sąsiada, w Moskwie. Krótkie rozmowy, jakie odbyliśmy z przedstawicielami rządu sowieckiego, z generalissimusem Stalinem i ministrem Molotowem, odbyły się w atmosferze tego rodzaju ciepła, serdeczności i wzajemnego zrozumienia, z jakim rzadko spotykają się narody sąsiedzkie między sobą. W rozmowach, których szczegóły prawdopodobnie znajecie z ogłoszonego komunikatu w prasie, poruszyliśmy cały szereg zagadnień, mających olbrzymie znaczenie dla naszego kraju, dla odbudowy, dla dalszego naszego

rozwoju. Polska znajduje się w szerególnym okresie swojej odbudowy, w okresie powiązanym z wielkimi trudnościami. Jesteśmy zniszczeni bardziej, niż jakikolwiek bądź inny kraj. Odbudujemy się z całym napięciem naszych sił, tym niemniej olbrzymią wagę posiada dla nas, dla przyspieszenia tej odbudowy, pomoc innych krajów, pomoc sąsiedzka. Otrzymaliśmy od naszego wielkiego sąsiada, z którym znajdujemy się w stosunkach głębokiej i serdecznej przyjaźni. Od Związku Republik Radzieckich przywozimy ze sobą tę pomoc — będzie ona miała dla naszego kraju duże znaczenie, przyspieszy i pozwoli nam szybciej, niż moglibyśmy to zrobić własnymi rękami, odbudować kraj, przyczynić się do tego, aby jak najszybciej powstał w naszej odrodzonej demokratycznej Polsce do broby mas pracujących i dobrobyt wszystkich obywateli. Korzystam z okazji, aby przekazać wam, obywa-

tele gorące serdeczne pozdrowienia, jakie polecił mi przekazać narodowi polskiemu generalissimus Stalin i minister Molotow. Niech żyje przyjaźń serdeczna między Polską i Związkiem Radzieckim. Niech żyje niepodległa wielka demokratyczna Polska! Przemówienie Prezydenta Bieruta przyjęte zostało entuzjastycznie.

Uroczystości powitalne

Po odegraniu hymnu narodowego w imieniu ludności stolicy następujące przemówienie powitalne wygłosił prezydent miasta st. Warszawy ob. Tołwiński. „Obywatelu Prezydencie, obywatelu Premierze, obywateli! W imieniu ludności stolicy, która tak tłumnie pośpieszyła na wasze powitanie, witam was serdecznie. Za parę dni obchodzimy i organizujemy w Warszawie kongres przyjaźni polsko-radzieckiej, na kongres ten przywożicie nam największy dar, dowód braterskiej, stałej i prawdziwie szczerej przyjaźni pomiędzy narodem polskim i narodami Związku Radzieckiego. Niech żyje ta przyjaźń, niech żyje Rząd Jedności Narodowej. Okrzyk prezydenta Tołwińskiego podchwycili zgromadzeni, długo manifestując na cześć Rządu Jedności Narodowej i przyjaźni polsko-radzieckiej.

Po uroczystościach powitalnych przed przybytymi z Moskwy członkami delegacji przeddefilowała kompania honorowa Wojska Polskiego.

Bezpośrednio po przyjeździe wiceprezydent KRN ob. Szwalbe podziękował się z przedstawicielami PAP swymi wrażeniami z pobytu w Moskwie.

Angli grozi wojna... z Ligą Arabską

LONDYN (PAP). Jak donosi agencja Reutersa, dowódca Legii Arabskiej w Transjordanii brygadier J. B. Glubb Pasza oświadczył korespondentowi londyńskiego dziennika konserwatywnego „Daily Mail”,

że zalecenia anglo-amerykańskiej komisji do spraw Palestyny będą mogły być wprowadzone w życie tylko siłą, powodując ryzyko, iż Wielka Brytania może się znaleźć w stanie wojny z Ligą Arabską. Glubb podobno oznajmił, że jedyną drogą do rozwiązania kryzysu jest dokonanie podziału 100 tys. Żydów, którzy według sprawozdania komisji powinni otrzymać zezwolenie na imigrację, między Wielką Brytanią, Stany Zjednoczone oraz inne państwa a Palestynę.

Skuteczna interwencja

Wstrząsy gospodarcze, jakim w toku i naskutek wojny uległ cały świat, znalazły swe odbicie i w naszym życiu. W pewnym sensie i zmiany ustrojowe w dziedzinie gospodarczej, jak upaństwowienie przemysłu — wpłynęły na sytuację na „małym rynku”, na systemie rozprawadzenia tych towarów, które stanowią dla szerokich mas ludowych gwarancję utrzymania się przy minimum egzystencji. Zniszczenia wojenne wywarły także swój wpływ na zaopatrywanie ludności, bo przecież jeśli w jakimś mieście pozostała zaledwie połowa domów, to odpowiedni odsetek lokali sklepowych ubył także.

Te wszystkie przyczyny, a także moralne zniszczenie, zawinione przez okupanta i niedość w pierwszych miesiącach sprężysty aparat wykonawczy administracji — sprzyjały rozpowszechnieniu się — zwłaszcza w dziedzinie rozprawadzenia artykułów spożywczych — wyuzdanej spekulacji, żerującej na nieodzownych potrzebach mas, obniżającej ich poziom życia przez stosowanie cen nie współmiernych z niskimi zarobkami.

Przyszedł czas, by zagadnienia te ostatecznie uporządkować. Wszystko wskazuje na to, że w dziedzinie zaopatrzenia — oczywiście przy jawnej pomocy z zewnątrz — jesteśmy w stanie zorganizować sprawiedliwy podział. Chodzi tylko o system.

Przed niewielu dniami byliśmy w Łodzi świadkami dużej akcji represyjnej przeciw nieuczciwym spekulantom. Z ramienia Komisji Specjalnej zmobilizowano kadry kontrolerów, zmobilizowano właśnie z pośród zorganizowanych społecznie obywateli. W ten sposób czynnik społeczny miał realną, rzeczywistą możliwość kontroli rynku. Szereg przestępstw na tle spekulacji cukrem wykryto, wielu paskarzy znalazło się za kratą.

Ale sama akcja represyjna nie rozwiązuje sytuacji. Gdyby tylko do niej ograniczono działalność uzdrawiania naszego rynku, w kilka dni powróciłby stan poprzedni, bowiem robotnik, potrzebujący cukru, musiałby znowu przyjść do tego samego paskarza, czy jego sąsiada i dalej padać ofiarą codziennego wyzysku.

I dlatego ogromnie pocieszającym jest, że już właśnie w tym pierwszym — wierzymy, że nie ostatnim — eksperymencie cukrowym zsynchronizowano akcję represyjną z jednoczesnym udostępnieniem ludności pożądanego artykułu za pośrednictwem źródeł, które w pracy handlowej napewno nie pójdą w ślady myślowych jedynie o zysku paskarzy. W danym wypadku aparatem rozdzielczym była spółdzielczość. I, jak już nieraz przed tym w innych okazjach, przekonaliśmy się znowu, że nikt inny, tylko właśnie spółdzielczość może złamać kark hydrze spekulacji, może zaopatrzyć ludność w potrzebne artykuły.

Od kilku dni w Łodzi błąd strach padł na paskarzy i w każdym sklepie można dostać cukier po wyznaczonych cenach. Jest to jednak możliwe jedynie dzięki udziałowi spółdzielczości w tej akcji.

Eksperyment cukrowy w Łodzi zachęca do powtarzania go odnośnie innych artykułów, przy czym właśnie tylko i jedynie spółdzielczość może, dzięki swoim środkom i zasięgowi, a przede wszystkim dzięki swym założeniom, zaopatrzyć ludność w artykuł, którego uczciwa sprzedaż w tym samym czasie staje się przedmiotem kontroli ze strony władz gospodarczych czy administracyjnych. Dowodzi on słuszności wszystkich tych, którzy swe zamiłowanie do demokracji związały na odcinku gospodarczym z tężowymi sztan-darami.

Jan Dąbrowski.

W paru słowach

Wiceminister spraw zagranicznych Jugosławii Aleksy Bebler przybył do Paryża w celu przedstawienia zastępcom ministrów spraw zagranicznych poglądu jugosłowiańskiego na sprawę spornego okręgu górnego.

Zbiór Gmin podano do wiadomości, iż w brytyjskiej strefie okupacyjnej w Niemczech w ciągu roku od czasu kapitulacji Niemiec internowano 45 tys. hitlerowców, 102 tys. członków partii narodowo-socialistycznej usunięto z posad, 57 tys. otrzy-mało wyprawienie.

Generał Morgan oraz gen. Anders byli w dniu 27 maja z Londynu do Rzymu. Włoska agencja prasowa „Ansa” donosi, że obywatel generalowie odbyli z dowódcą wojsk amerykańskich we Włoszech rozmowy, związane z ewakuacją wojsk polskich z Włoch do Wielkiej Brytanii.

Włoska Konfederacja Pracy wystosowała na ręce sekretarza Światowej Federacji Związków Zawodowych prośbę w imieniu 6 milionów zrzeszonych robotników i inteligencji pracującej, aby Światowa Federacja Związków Zawodowych użyła swych wpływów na między Narodów Zjednoczonych w celu szybkiego zawarcia sprawiedliwego pokoju z Włochami.

Rząd brytyjski wystosował notę do rządu rumuńskiego w sprawie wyborów, wyrażając niezadowolenie z sytuacji partii opozycyjnych. Przepuszcza się, iż rząd Stanów Zjednoczonych wystosuje do rządu rumuńskiego notę podobnej treści.

Cesta de Reis, b. delegat Boliwii do Ligi Narodów i przewodniczący ostatniego zgromadzenia Ligi udał się w niedzielę dnia 26 maja samolotem z Paryża do Genewy w celu rozpatrzenia z przedstawicielami ONZ spraw związanych z przekazaniem ONZ mienia Ligi Narodów.

Zmiana rządu w Holandii

LONDYN (PAP). Agencja Reutersa donosi, że królowa holenderska Wilhelmina poleciła b. ministrowi spraw wewnętrznych w gabinecie prof. Schermerborna przywódcę partii katolickiej dr. Beelowi utworzenie nowego gabinetu.

Alianci ogłosili stan pogotowia we Włoszech

RZYM (PAP). Policja włoska w dalszym ciągu prowadzi dochodzenie przeciwko członkom organizacji neofaszystowskiej. W czasie wiecu zorganizowanego przez monarchistów w Rzymie 20 maja aresztowano około 50 osób, wśród których znajdowali się znani członkowie republikańskiej partii faszystowskiej i włoskiej tajnej policji politycznej „Ovra”. Na podstawie dochodzeń przeprowadzonych w Mediolanie stwierdzono, że ruch neofaszystowski na północy pozostawał w ścisłym kontakcie z organizacjami monarchistycznymi „Tricolore”. Obie organizacje dążyły do przewrotu przed zwolnieniem Konstytuanty. W związku z planowanymi przez neofaszystów zamachami na kierowników partii lewicowych i wojskowych alianckich, naczelne dowództwo anglo-amerykańskie wydało specjalne zarządzenie polecające wojskowym zachowanie jak najdalej idących środków ostro-

żności. W Mediolanie wychodzi potajemnie dziennik faszystowski drukowany w 3 tys. egzemplarzy. W kołach bliskich głównej komendzie policji włoskiej twierdzi się, że pomi-

mo, iż nie opanowano jeszcze wszystkich ognisk ruchu neofaszystowskiego, plany tych organizacji zostały praktycznie rozbite. Rząd włoski znów zapanował nad sytuacją.

Zastępcy Czterech Ministrów przygotowują materiał na konferencje

PARYŻ (PAP). Zastępcy 4 ministrów spraw zagranicznych zebrał się w poniedziałek dnia 27 maja w Paryżu i na posiedzeniu toczyła się dyskusja nad sprawami granicy francusko-włoskiej. Stanowisko Włoch przedstawił urzędnik włoski włoskiego ministerstwa spraw zagranicznych Lupi Di Soragna.

PARYŻ (PAP). Zastępcy mini-

Utworzenie Międzynarodowej Rady Żywnościowej

WASZYNGTON (PAP). Dnia 27 maja zakończyły się obrady konferencji żywnościowej, zwolanej przez

radę do spraw rolnictwa i żywienia (FAO). Postanowiono utworzyć międzynarodową radę żywnościową, która podlegać będzie sekretarzowi generalnemu rady do spraw żywienia i rolnictwa. Rada międzynarodowa przejmie obowiązki komisji żywnościowej i składać się będzie z przedstawicieli 20 narodów, będących członkami FAO. Postanowiono, aby wszystkie narody zastanowiły się nad koniecznością wprowadzenia systemu kartkowego na chleb, podniesienia procentu przemianu oraz zmniejszenia zapasów zboża na rzecz państw zagrożonych głodem. Dyrektor FAO Bevd Orr oświadczył na zakończenie obrad, że rada wyjdzie zwycięsko z walki z głodem, gdyż uzyskała poparcie wszystkich narodów świata.

LONDYN (PAP). W Izbie Gmin minister zaopatrzenia Wilmut dłuższym przemówieniem otworzył debatę nad upaństwowieniem przemysłu żelaznego i stalowego.

Dymisja angielskiego ministra

LONDYN (PAP). Brytyjski minister apropracji sir Ben Smith zgłosił swoją rezygnację, która została przyjęta przez króla. Brytyjski parlamentarny podsekretarz stanu w

ministerstwie lotnictwa John Strachey został mianowany ministrem apropracji na miejsce ustępującego sir Ben Smitha.

Przed ostateczną decyzją PSL w sprawie głosowania ludowego

WARSZAWA (SAP). Termin głosowania ludowego zbliża się. Z trzykrotnym „tak” Polskiej Partii Socjalistycznej solidaryzuje się prócz PPR, SL i SD również Centralna Komisja Związków Zawodowych. Stronnictwo Pracy w odpo-

wiedzi na dwa pytania ostatnie, mówi „tak”, pozostawiając otwartą kwestię pierwszego pytania.

Nieznane dotąd ostateczne stanowisko PSL ogłoszone ma zostać w środę, 29 maja w wyniku obrad Rady Naczelnej tego stronnictwa.

ABY HANDEL SZEDŁ!

Handlarze śmierci robią swoje

Kilka dni temu prasa podała wiadomość, że brytyjska centrala policyjna, (t. zw. Scotland Yard) wykryła szereg faktów współpracy handlowej podczas wojny między firmami angielskimi i niemieckimi. Transakcje dokonywane były za pośrednictwem krajów neutralnych; zyskami dzielili się „uczciwie” kontrahenci i pośrednicy. Mówiąc zwyczajnie: w tym czasie, gdy Londyn i inne miasta angielskie obrzucane były bombami niemieckimi, gdy na morzach i oceanach ginęły tysiące marynarzy angielskich od torped łodzi podwodnych Hitlera, a żołnierz angielski krwawił na różnych frontach, zmagając się z potęgą faszyzmu, — w tym właśnie czasie dobrane grono kapitalistów angielskich uprawiało zyskowny handel z Niemcami, dostarczając im środków i materiałów do walki z armią i ludnością brytyjską.

Jest to, niewątpliwie, postępowanie haniebne i potworne, mające wszelkie cechy zdrady kraju. A jednak nie dziwią nas relacje prasy londyńskiej, ponieważ już po pierwszej wojnie światowej ujawniono wiele wypadków „współpracy” kapitalistów państw sobie wrogich, za pośrednictwem czynników neutralnych. Zachłanność iście nienasycona, nie pozwałała zadowolić się zyskiem „jednostronnym” w kraju własnym; wypadało jeszcze lepiej wykorzystywać koniunkturę wojenną i uszczknąć co się dała terenach wroga, z którym zresztą podtrzymywane były różnymi drogami stałe kontakty.

Wielki przemysł, od lat tamtej wojny, skartelizował się i umiędzynarodowił w stopniu bardzo wydatnym. Przykładów życzliwej „współpracy” nie brakowało tedy i w toku wojny ostatniej. W r. 1940, francuski „Lewiatan” w postaci koncernu p.n. „Comité des forges” dostarczał rudy żelaznej hutom nadreńskim, drogą przez Belgię. W parę miesięcy później, z armat i tanków wyrobionych z tego żelaza, Niemcy strzelali nad Sommą i Aisne’ą do żołnierzy francuskich. Przy umacnianiu linii Maginota, „współpracowały” wielkie zakłady niemieckie Roehlinga. Wzajemian za to, gdy wojska francuskie wkroczyły w r. 1939 do Zagłębia Saary, powstrzywały się „kurtuazyjnie” — na zlecenie odnośnych czynników — od zajęcia tychże zakładów.

W przedsiębiorstwach hiszpańskich, które podczas wojny całą siłą swych motorów pracowały na potrzeby niemieckie, bardzo wybitnie zaangażowane były (i są) kapitały angielskie i amerykańskie. W zniszczonym „dywanowym” bombardowaniem — Frankfurcie nad Menem ocalał w środku miasta, cudownym zrządzeniem losu, wielki kompleks gmachów znanego koncernu „I.G. Farbenindustrie”. Sprawili to zresztą nie tyle cud, ale raczej fakt, iż koncern niemiecki powiązany jest, od dawna niemi blisko, „współpracy” ze swym bliźniaczym bratem angielskim — „Imperial Chemical Industries”.

Pocóż mnożyć przykłady?... Każdy niemal dzień dostarcza materiałów informacyjnych, wskazujących już nie tylko na niewątpliwie istnienie „współpracy” pomiędzy kapitalistami wrogich krajów podczas wojny, ale i na fatalne skutki, jakie ta „współpraca” wywiera na sprawy powojenne. Wyraża się to, jak wiemy, przede wszystkim w oszczędzaniu i zabezpieczaniu potencjału przemysłowego Niemiec, pod płaszczykiem mętnych frazesów o „przezroczności politycznej”, „sprawiedliwości”, „humanitaryzmie”. Nie będziemy czerpać numerów z tego codziennego repertuaru, przypomniemy tylko na tym miejscu, że przewodniczący komisji

wojskowej amerykańskiego senatu Thomas, oświadczył niedawno, iż przemysł niemiecki zachował dotychczas trzy czwarte swego potencjału wojennego i może być odbudowany w ciągu 12 — 18 miesięcy, gdyż posiada potężne rezerwy w postaci 750 filij koncernów zbrojeniowych zagranicą. Thomas oświadczył również, że obecność licznych przedstawicieli karteli międzynarodowych w aparacie zarządu okupacyjnego jest wielką przeszkodą w akcji zwalczania militarystyki i hitleryzmu.

Są to rzeczy jasne i zrozumiałe dla każdego. Senator Thomas podkreślił jedynie ich doniosłość autorytetem swej wysokiej god-

ności. Operacje „handlarzy śmierci” po obydwu stronach frontu podczas wojny oraz obecna ich kampania w obronie przemysłu niemieckiego i własnych, w tym przemyśle tkwiących, inwestycji — wszystko to jest potężnym argumentem na rzecz twierdzenia, że kapitaliści nie mają ojczyzny, ponieważ jedynym przedmiotem ich starań i zabiegów jest nieumiejscowiona geograficznie ojczyzna, lecz bylejakie terytorium, jeśli tylko można tam zbierać żniwo tchustych zysków i dywidend. Choćby na gruncie przesiąkniętym krwią i łzami milionów rodaków.

BRONISŁAW DARSKI.

Europo, ratuj Niemcy, bo zginiesz!

BERLIN (ZAP). Zginiesz Europa, jeśli doprowadzisz do rozbicia Niemiec — oto główny sens „kazania”, wygłoszonego przez radio berlińskie przez dra Franciszka Holzpfel’a, przemawiającego w imieniu protestantów, zrzeszonych w partii CDU. Mówił niby to do narodu niemieckiego, a zasadniczo całe jego przemówienie było jednym placem propagandowym, którym chciał wzruszyć „cały świat chrześcijański” stawiając mu przed oczy nędzę rozbitego i pozbawionego wszelkich nadziei narodu niemieckiego.

„Jeśli wojna jest częścią historii, a historia historią sprawiedliwości, to my wiemy i uznajemy, że przegraliśmy wojnę sprawiedliwie” — kaja się pan Holzpfel. „Jednak jeśli Europa nie znajdzie drogi do rozwiązania sprawy Niemiec wg za-

sad chrześcijańskich, to musimy obawiać się, że zginie z całą swoją chrześcijańską kulturą”.

Jakież to zasady chrześcijańskie przypominają się Niemcom? Zasada najpiękniejsza: miłości bliźniego. Odwołując się do niej narzekał pan Holzpfel: „Jeśli zapominając o miłości bliźniego odbierze się naszemu narodowi... bazę wyżywieniową na

wschodzie i bazę przemysłową na zachodzie, to odbierze się nam całą nadzieję życia”. Oto w jaki sposób perfidny potrafił Niemcy odwoływać się do najszlachetniejszych uczuć z chwilą, gdy przegrali wojnę. Liczą na krótką pamięć całego świata i na to, że wylamentują sobie przebaczenie i nową wielkość Niemiec.

Świat nie jest tak duży by istnieć mógł reżim gen. Franco

PARYŻ (PAP). Delegat brytyjskiej Partii Pracy i członek Izby Gmin Francis Noel Baker, oświadczył w niedzielę na kongresie hiszpańskich socjalistów w Tuluzie, że na konferencji brytyjskiej Partii

Pracy, której otwarcie nastąpi dnia 10 czerwca, zostaną rozpatrzone projekty, dotyczące wprowadzenia nowego reżimu w Hiszpanii.

Mogę zapewnić was — powiedział Noel Baker — że sprawa wprowadzenia nowych rządów w Hiszpanii będzie gruntownie rozpatrzona. Dyktatura w Hiszpanii powinna być usunięta. Świat nie jest tak duży, by zmieścić jednocześnie Partię Pracy i gen. Franco. Kongres w Tuluzie przyjął jednogłośnie rezolucję treści następującej:

„Hiszpańska Partia Socjalistyczna powita z radością wszelki wysiłek na gruncie narodowym bądź międzynarodowym, dążący do usunięcia reżimu gen. Franco, co umożliwi narodowi hiszpańskiemu odzyskanie wolności”.

W 13 obławach wyłowiono 300 szabrowników Wyniki kontroli wywozu ruchomości z Wrocławia

WARSZAWA (SAP). Na podstawie dekretu o przestępstwach szczególnie niebezpiecznych w okresie odbudowy państwa z dnia 11.4.1946 r., przewidującego karę do 3 lat więzienia za wywożenie z Ziemi Odzyskanych ruchomości, przeprowadzana jest akcja kontrolna we Wrocławiu pod nadzorem inspektorów Ministerstwa Ziemi Odzyskanych, specjalnie w tym celu delegowanych z Warszawy, którzy akcję usprawniają i nadają jej właściwy charakter.

W okresie od 8 do 16 maja r.b. na terenie dworców wrocławskich przeprowadzono 13 obław, w wyniku których sporządzono około 300 protokółów osobom, którym niezbi-

cie udowodniono nielegalny wywóz zakazanych ruchomości z Ziemi Odzyskanych.

Pepesowcy z Wybrzeża potępiają oszczerców

WARSZAWA (SAP). Zebrani na odprawie w Gdańsku przewodniczący i sekretarze Grodzkich i Powiatowych Komitetów PPS z pogardą piętnują oszczerczą propagandę przeciw osobie wiceprzewodniczącego CKW PPS, twórcy batalionu czerwonych Kosynierów z 1939 r., Kazimierza Rusiñka.

Zebrani stwierdzają, że elementy, wrogie obecnemu ustrojowi Państwa Polskiego, oszczerczą kampanią

chcą podkopać zaufanie mas ludowych do Polskiej Partii Socjalistycznej, jako jednej z partij współdziałających, której szeregi, mimo zakusów reakcji, silnie wzrastają.

Wojska amerykańskie nie opuszczą całkowicie Włoch

WASZYNGTON (SAP). Jak donoszą, rząd amerykański prowadzi obecnie rokowania z rządem włoskim w sprawie pozostawienia pewnej części wojsk amerykańskich we Włoszech dla ochrony linii komunikacyjnych, łączących się z terenem okupacyjnym amerykańskim w Austrii.

Rokowania odbywają się na podstawie przyjętego ostatnio przez ra-

Ostatnie telegramy

— O 109 milionów funtów tureckich zwiększył parlament budżet wojskowy Turcji.

— W przeddzień wyborów zamordowano w Czarach (Słowacja) tamtejszego przewodniczącego partii komunistycznej.

— Podpisanie umowy o pożyczce amerykańskiej dla Francji odroczone.

Przewodniczący francuskiej Konstytuanty Aurriol, wezwał rząd angielski do wspólnej walki z Francją przeciw reżimowi Franco.

dę ministrów spraw zagranicznych w Paryżu zrewidowanego układu rozbrojeniowego z Włochami.

Francja wyraźnie stawia kwestię niemiecką

PARYŻ (PAP). Jak donosi paryskie radio premier Goum przemawiając na zgromadzeniu Francuskiej Partii Socjalistycznej oświadczył m.in.: „Dla Francji niezmiernie znaczenie posiada sprawa rozbrojenia Niemiec. Ponieważ zaś potencjał wojenny tego kraju opiera się na węglu, Francja żąda, aby Narody Zjednoczone nie dopuściły do tego, by Niemcy mogły swobodnie korzystać ze swych kopalń. O ile ten warunek nie zostanie wykonany, okaże się, że ostatnia wojna prowadzona była nadaremnie”.

Jak dziś w Grecji — tak było kiedyś w Niemczech...

LONDYN (PAP). W liście ogłoszonym na łamach „Times” członek parlamentu z ramienia Partii Pracy Solley, który zwiedził ostatnio Grecję, podkreśla, że monarchiści greccy prześladują wszystkich swych oponentów, nazywając ich bez różnicy komunistami. Właśnie za czasów pobytu gości brytyjskich grecki dziennik monarchistyczny „Em-

bros” zaapelował do rządu o zmobilizowanie żandarmów i policji przeciwko robotnikom, jak również o zwrócenie się do Anglików w celu uzyskania ich pomocy i o aresztowanie przywódców komunistycznych. Członkowie parlamentu brytyjskiego stwierdzili, osobiście fakty mordów, brutalnych napaści i korupcji sądów. Wszystkie te objawy były rażąco podobne do tego, co działo się we Włoszech na początku panowania Mussoliniego i Niemczech w r. 1933. Politycy prawicowi życzą sobie pozostawiania wojsk brytyjskich w kraju. Natomiast wszyscy przedstawiciele związków zawodowych, z którymi rozmawiali goście brytyjscy — mówili, że obecność wojsk brytyjskich stanowi jedynie zachętę dla prawicy do coraz bardziej otwartego wprowadzania fa-

KUPON Nr. 14
II AKCJA PREMIOWA
dla Czytelników
KURIERA POPULARNEGO
Wyciąć i zachować

Prywatna „inicjatywa” Izbie Rzemieślniczej pod uwagę

(Stg.) Pomimo unarodowienia przemysłu, pracuje u nas sporo małych i średnich fabryk, rozwija się chałupnicza wytwórczość tekstylna, dziana, konfekcyjna, chemiczna i wielu, wielu innych gałęzi produkcji. Jest to zupełnie naturalne zjawisko. Bo obok planowej gospodarki, na którą kraj przechodzi, jest w Polsce miejsce na inicjatywę prywatną. Ale — na inicjatywę zdrową i pożyteczną nie tylko dla inicjatorów. Na inicjatywę opartą nie o spekulację (odbijając się na chudych kieszeniach robotnika i pracownika), a nie żerującą na nadmiernym wyzysku, ale na umiarkowanej kalkulacji, dającej godziwy zysk i... ten produkt ogółowi.

W handlu — jeśli nie wchodzi w grę doping paskarski — ceny reguluje ekonomiczne prawo popytu i podaży. Gorzej natomiast sprawa ma się z rzemiosłem. Tutaj panuje niestety, absolutna dowolność. Rzemieślnik za byle co każe sobie grubo zapłacić. Zegarmistrze, krawcy, szewcy jak wykazuje praktyka, nie znają żadnych hamulców. Licytują się wzajemnie in plus. Im więcej bierze szewc, czy krawiec — tym jest, w swoim pojęciu, lepszym fachowcem. Każdy ma prawo cenić wysoko swoją pracę — to jasne. Ale na ilość boską — przecież musi istnieć jakaś granica... Ubranie, czy pantofel nie jest obrazem, czy dziełem sztuki, by sobie „mistrz” pozwolił „spiewać” za samą robotę 4, 5, 7, czy 10 tysięcy. Odzież i obuwanie nie może być traktowane jak luksus, bo ubrać musi się każdy. Więc choć podobno, mało jest fachowców (czy wszyscy szewcy i zegarmistrze są teraz dygnitarzami?...), Izba Rzemieślnicza musi potożyć kres dowolności cennikowej, i ustalić jakieś ludzkie normy za robociznę, dostępne dla szarego człowieka. Tak, jak ustala się maksymalne ceny na artykuły pierwszej potrzeby. Rzemieślnik — rzecz zrozumiała — musi tak samo żyć z pracy swej, jak robotnicarz, czy pracownik umysłowy, nie musi jednak upodabniać się do fabrykanta i stać się rzecznikiem źle pojętej inicjatywy prywatnej.

Albo weźmy taką dziedzinę jak doręczkarstwo. Żaden „dryndziarz”

nie weźmie za kurs młot, niż 200 złotych! Szkoda gadać, nie ustąpi ani złotego! Pewnie, że można jeździć tramwajami, a nie co zrobić, gdy trzeba przewieźć chorego, czy rzeczy? Najwyższy czas ustalić taksy za przejazd.

Moznaby było przy sposobności wskazać na... brak inicjatywy prywatnej. Dlaczego np. nikt nie uruchamia tak potrzebnego w wielkim mieście środka lokomocji, jak taksówki? Mogłyby one poważnie odciążać przeładowane u nas tramwaje...

Kwitnie natomiast w Łodzi inicjatywa na innych odcinkach. Wszyscy produkują masowo „lody”. Kto interesuje się ich jakością? Cena? Na

bazarze, na Wodnym Rynku, co czwarty stragan, to mała restauracyjka z obiadami (b. pożyteczna rzecz) i... bimbrem, sprowadzonym cichaczem... „Inicjatywa” prywatna rozwija się także bujnie przed łódzkimi kino - teatrami: mali chłopcy sprzedają pokatnie po droższej cenie bilety. Trzeba ustalić, jakie „centrale” trudnią się przedsprzedażą biletów kinowych, w czasie, gdy przed kasami panuje zazwyczaj tłok, a jeszcze przed rozpoczęciem seansów wywieszane są kartki z napisem: „wszystkie bilety sprzedane”.

Jest wielkie pole do pracy w likwidacji tych niezdrowych przejawów „inicjatywy” prywatnej na naszym gruncie.

Szkolna stacja radiowa

Pierwsza audycja została nadana z Rudy Pabianickiej

(rt.) W szkole powszechnej nr 125 w Rudzie Pabianickiej pod Łodzią uruchomiona została pierwsza tego rodzaju radiowa stacja nadawcza dla audycji wyłącznie szkolnych.

Szkolna stacja nadawcza pod Łodzią powstała z inicjatywy szkoły oraz kół rodzicielskiego, przy czynnej pomocy działacza techniki radiofonicznej, ob. Jerzego Kozłowskiego.

W historii radiofonii jest to pierwszy wypadek, bodajże w całej Europie, aby szkoła powszechna posiadała własną rozgłośnię. Twórcy

stacji noszą się z zamiarem udawania audycji między godz. 9 a 11 przed poł., gdyż w tym czasie stacje Polskiego Radia nie nadają żadnego programu. Byłoby wskazane, aby w tym czasie, w dni audycji, młodzież szkolna mogła odbierać program, kontrolowany zresztą przez władze szkolne. Przy kuratorium powstała bowiem specjalna komisja programowa, w skład której wejść wybitni fachowcy myśli pedagogicznej. Sluchowiska oparte będą o programy nauczania, co przy braku podręczników może być poważną pomocą w nauce.

Firma o mocnych nerwach lecz... słabych szybach

Nie tak dawno pisaliśmy w naszej kronice o wybiciu wielkich szyb wystawowych w firmie Rychter Przejazd 24 przez krawkiego przechodnia, któremu nie podobały się napisy niemieckie w oknach tej firmy. Niestety, firma ta ma mocne ner-

wy i sądząc z pozorów dużo gotówki na dalsze stłuczone szyby, bo jaka jest gwarancja, że te szyby znowu nie bryzną w kawałki, pod pięścią jakiegoś innego przechodnia, który ma słabsze nerwy niż wspomniana firma, która w dalszym ciągu w jednej z swych wystaw od ul. Sienkiewicza pod przejściwym pergaminem wystawia sobie napis w niemieckim języku, li czynie widocznie na to, że w odpowiednim momencie wystarczy tylko zdjąć pergamin i napis niemiecki, jak niegdyś, w „dobrych czasach”, znowu widnieć będzie w całej swej okazałości. (K)

Org. Mi. TUR dz. Bałuty urzędu w czwartek dn. 30 bm. wycieczkę do Skierniewic. Zbiórka o 8-jej rano w lokalu przy ulicy Sierakowskiego 16. Sympatycy mile widziani.

Koncert hiszpański w Teatrze WP Hiszpania leży blisko

W związku z tragedią, jaką przeżywa naród hiszpański, dużo się dziś u nas mówi i pisze o sprawach wewnętrznej Hiszpanii. Lecz także mało w istocie wiemy o tym kraju i jego mieszkańcach!

Bogata przeszłość dziejowa Hiszpanii, jej sztuka i literatura, oryginalny folklor z niekiedy jego najbardziej charakterystycznymi przejawami — dofarły, oczywiście i do nas. Lecz są to wiadomości fragmentaryczne, bardzo powierzchowne — i niejednokrotnie — zniekształcone przez fałsz lub anegdotę.

W młodości kazano nam się zachwycać czynami oręza polskiego, wymierzonymi w pierś hiszpańskiego ludu. Słyszeliśmy o inkwizycji hiszpańskiej, wańce byków, „kastanietach”, „Cyrylku sewińskim” i „Carmenie”, jedynym słowem — tyle co popularni: turyści z hurmasystycznych powieści Lejkina. Więcej więdzieliśmy o maladze (przez małe „m”) — niż o Palafoxie lub Katalonii!

Na myśl mam, oczywiście, sześciu rok, nie jednostki.

Obecnie się to zmienia. Międzynarodowa solidarność demokracji zblżyła znaczną rolę polskiego społeczeństwa do walczących o wolność „dealy Hiszpanii”, a żołnierzy brygady im. Jarosława Dąbrowskiego okupili wrtwe pamięć sromotnych naszych sukcesów z pod Saragossy i z samosierskiego wawozu.

Lepsza część społeczeństwa polskiego zawsze miała zrozumienie dla wolnościowych dążeń innych narodów. I dlatego tak gorąco współczujemy dziś z dziełnymi synami hiszpańskiego ludu, którzy „wola umierać w walce, aniżeli żyć na kłęczkach”. Przybliży nas to do dalekiej Hiszpanii coraz więcej. Dla wielu z nas leży ona już bardzo blisko — bo w sercu. I nie jest to frazes!

Będziemy popierali wystąpienia naszego rządu przeciwko Franco, a w chwilach wolnych od pracy, w zakresie istniejących możliwości — będziemy poznawali te kraje, która wydała wielu wielkich ludzi w dziedzinie nauki i sztuki, a dziś wydaje zastępy bohaterów, walczących

o wolność i o sponiewieraną godność ludzka.

Nie mogłem się powstrzymać od wypowiedzenia powyższych uwag, będąc pod wrażeniem koncertu hiszpańskiego, który się odbył w ubiegłą niedzielę w sali Teatru Włoskiego, staniem Związku Ochotników Walk o Wolność Hiszpanii, czyli popularnie dziś zwany — Dąbrowszczaków. Był to koncert, poświęcony muzyce, pieśni, tańcom i poezji hiszpańskiej — poprzedzony interesującym wstępem historycznym płk. Mieczysława Szczygły.

Nie wiem, czy sympatie dla hiszpańskiego ludu, czy zainteresowanie bogatym i urozmaiconym programem, czy cel — sprowadził tych wszystkich, którzy szczerze do ostatniego miejsca zapelnili salę (do chód przeznaczony został na rodzinny po poległych Dąbrowszczakach), myślę — że wszystko to razem. Widziało się wśród obecnych — przedstawicieli wszystkich warstw, obok cywilów — liczne mundury żołnierskie. Gorąca owacja zgotowana obecnym na sali uczestnikom walk w Hiszpanii z gen. Swierczewskim na czele.

Nie mniej gorąco oklaskiwano produkcje wszystkich artystów, którzy nie poskapił darów swego talentu, aby przysłużyć się dobrej sprawie. Oto ich nazwiska: J. Chojnacki i A. Łapicki (recytacje), M. Zyczkowska i W. Hańcza (śpiew), N. Lerska (taniec), B. Rotsztdtówna (skrzypce), C. Dobrowolska i W. Raczkowski (akompaniament). Specjalnie serdecznie oklaskiwano poetę Władysława Broniewskiego, który osobiście wygłosił piękny swój wiersz „Cześć i dynamit”.

Program, nastrojony na jeden ton, pomyślny artystycznie, składał się w przeważnej części z oryginalnych utworów hiszpańskich, z wkładem poezji polskiej, z dość bogatego już rodzimego pokłosa na aktualne tematy hiszpańskie.

Wszyscy wykonawcy wywiązał się z swoich zadań znakomicie.

Zapowiadał — rzeczowo i z dyskretnym humorem — Andrzej Łapicki.

St. Woyna-Gwiazdździński

Odczyt o Żeromskim

W najbliższy piątek, 31 bm. w sali odczytowej „Czytelnika” przy ul. Piotrkowskiej 96 o godz. 17 odbędzie się odczyt przedstawiciela Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, dr. Aleksandra Derugi na temat „Aktualność Żeromskiego”.

Dr Deruga, w swojej pracy naukowej specjalnie poświęcającej się zagadnieniom historii politycznej Europy wschodniej, wygłosił już dwukrotnie odczyt ten w Warszawie, wzbudzając nim znaczne zainteresowanie ze względu na zupełnie nowe naświetlenie pewnych momentów w twórczości znakomitego pisarza.

Stefan Żeromski, co przypomina i podkreśla w odczytce swym prelegent, w swojej twórczości wielokrotnie kładzie nacisk na wynikającą z całej sytuacji geopolitycznej naszego narodu potrzebę ekspansji na zachód celem uzyskania szerokiego dostępu do morza. Podkreśla konieczność repolonizacji ziem prastawiańskich, konieczność oparcia się o Odrę. Zdaje sobie dobrze sprawę z grożącego Polsce niebezpieczeństwa ze strony Niemiec i często o tym pisze.

W tym ujęciu odczyt dr. Derugi przedstawia się szczególnie interesująco.

Przedwojenna dżungla warszawska

Książka Jana Dąbrowskiego była pisana w okresie przedwojennym, w którym warunki ustrojowe dokonały podziału między ludzi na dwie wyraźne części. Ci lepsi, ustabilizowani, porośli w pióra dobrobytu i zasobności, odgradzali się wówczas przeczornie od ogromnej większości skazanej na walkę i żyjącej nadzieją.

Autora interesują przede wszystkim peryferia tej drugiej części. Nie znaczący to, aby obcy mu był zorganizowany wysiłek walczącego człowieka pracy. Owe marginesy życiowe sugestywniej i bardziej wyraziście mogły pokazać jednak ohydę i straszliwość ustroju. Zresztą w latach masowego bezrobocia, eksmisji i beznadziejnej pogoni za kawałkiem chleba, zacierała się różnica między pojęciem proletariatu i t. zw. „lumpu”. Wystarczyło kilka „bezrobotnych miesięcy”, aby wykwałlikowany robotnik „złupiał” i

zaczął żyć życiem swych regionów społecznych.

Na książkę Dąbrowskiego składa się kilkadziesiąt reportaży i opowiadań, które pokazują dżunglę przedwojennej Warszawy. Autor zna to życie, widać, że niejednokrotnie przemierzał brudne ulice żydowskiej dzielnicy, robotniczej Woli i Powisza, że nie tylko jako pisarz zaglądał do żołnierskich baraków. Fakt ten nadaje jego opowiadaniom tak bardzo oświetlony przez czytelnika masowego prawdziwość; pozwala mu bowiem być jednocześnie autobiografem.

I dlatego język autora operuje wieloma wrażeniami wziętymi wprost z gwary ulicznej, pulsuje życiem prawdziwym, „nieksiążkowym”. Duża umiejętność prowadzenia gawędy czyni te kilkustronicowe reportaże niezwykle zajmującymi nie tylko od strony sensacyjnych wydarzeń, ale jedno-

czesnie od strony języka i stylu.

W lapidarnych skrótach sytuacyjnych i opisowych przesuwa się przed nami korowód ludzi, których życie zepchnęło na samo dno. Bezrobotni, którzy poznali już smak kradzionego chleba, dzieci bluzasne żyjące we własnym świecie, gdzie obowiązują specjalne zasady współżycia... prostytutka ścigana przez „granatowych” i bite przez „alfonsów”. Robotnice z fabryki guzików, na Nalewkach, które oprócz daniny wysiłku fizycznego musiały płacić daninę czci niewieściej. Wykolejenci inteligenci, którym alkohol pozwala jeżytnie na zajmowanie się wyłudzeniem pieniędzy. Przygodni handlarze uliczni, którzy w swój proceder wkładali więcej sprytu niż handlowej kalkulacji.

Reflekt ten można mnożyć ciągle innymi „zawodami” — bogata bowiem była skala życiowa mierzwy ludzkiej, skazanej na marginesowy, nikomu niepotrzebny żywot.

Wszyscy ci ludzie jednak choć

warunki życiowe starały się ich unieścić w opinii, w najlepszym wypadku uczynić jedynie przedmiotem wzruszeń sensacyjnych — pod-wnikliwym, przyjaznym spojrzeniem autora odzyskują swe człowieczeństwo. Leokadia Pyś — robotnica z fabryki korków na Bonifraterskiej, swoją niewierną miłość do bezrobotnego Józka okupuje śmiercią w szarych wodach Wisły. prostytutka, Zośka — „Czterdziecia”, pospolita „rosówka”, kiedy w walce z „alfonsem” Adamem osłga w prawomyślniej opinii czytelnika dno upodlenia ludzkiego, dźwiga się z niego wraz z Adamem poprzez bezinteresowną miłość do przypadkowo znalezionego dziecka, które wyrodna nieznana matka porzuciła na odludziu. Uliczny handlarz swoją największą konkurentkę — gruźliczkę z obcego miasta ratuje przed sprawiedliwością „granatowego”...

Gdybyśmy chcieli szukać analogii w literaturze światowej z książką Jana Dąbrowskiego to

dość łatwo odnaleźć możnaby ją przede wszystkim w twórczości Maksyma Gorkiego. To porównanie jest zobowiązujące dla autora Zanzibaru, ale upoważnia do tego niewątpliwie talent Jana Dąbrowskiego.

Od czasu pierwszego wydania książki (1937 r.) wiele się w Polsce zmieniło. Przeszedł przez nasz kraj szal z gestapo. W dżungli warszawskiej żaden zwierz najkrwawszy nie zabijał więcej niż potrzebował, by zaspokoić głód. Oczywiście głód żołdaka, nie zaś głód mordowania. Dżungla warszawska Dąbrowskiego została zniszczona wraz z całą Warszawą. Po klęsce rodzi się nowe życie. Każdy dziś pragnie, aby — tak jak pisze autor — jego książka stała się naprawdę „historią starożytną” i... „archeologią”, by żaden BOS nie przystąpił do odbudowy nowej dżungli warszawskiej. ANTONI POKORSKI.

x) Jan Dąbrowski. Na zachód od Zanzibaru? Wyd. Wiedzy.

28 V. w Łodzi

WAŻNE TELEFONY:

Woj. Urząd Bezp. — tel. 252-72
Wojewódzka Kom. Milicji Obywatelskiej — tel. 250-07
Miejska Komenda Milicji Obywatelskiej — tel. 253-60
Pow. Urząd Bezp. — tel. 130-01
Kom. Pow. MO. — tel. 185-02
Pogot. Lekarskie PCK — tel. 117-11
Pogot. Ratunk. Miejskie — tel. 104-44
Pogot. Ratunk. Ubezpiecz. — tel. 134-15
Straż pożarna — tel. 8
Biuro numerów — tel. 199-06

DYZURY APTEK

Dzisiejszej nocy dyżurują apteki: Wagnera (Piotrkowska 67), Ryła (Kopernika 26), Kohna (Pl. Koscielnego 8), Hamburga (Główna 50), Groszkowskiego (11 Listopada 15).

TEATRY

TEATR WOJSKA POLSKIEGO ul. Stefana Jaracza 27

Gra do czwartku włącznie komedię Aleksandra Fredry ZEMSTA w reżyserii Leszczyńskiego i z udziałem Węgrzyną w roli Rejenta, Grabowskiego, Tymowskiej, Górskiej, Boguckiego i Swiderskiego. W sobotę po raz pierwszy sztuka G. B. Shaw'a UCZEN DIABŁA.

TEATR POWSZECHNY TUR ul. 11 Listopada 21

Codziennie o godz. 19 min. 30 arcyzabawna komedia Moliere w przekładzie Tadeusza Boya-Zelenskiego „SZELMOSTWA SKAPENA”

TEATR NA PIETERKU (Studio Muzyczne — Traugutta 1)

Codziennie o godz. 19 min. 30 znakomita komedia Antoniego Cwojdzińskiego FREUDA TEORIA SNÓW w kapitalnym wykonaniu Janiny Romanówny i Jana Kreczmar.

TEATR KOMEDII MUZYCZNEJ „LUTNIA”

Dzisiaj, o godz. 19 wspaniała operetka „Wiktoria i jej huza” z Elną Gistiedt w roli tytułowej. Bilety wcześniej do nabycia w księgarni przy ul. Piotrkowskiej 102a, a od godz. 17 w kasie teatru.

TEATR „SYRENA” (Traugutta 1)
Dzisiaj „Wiosenne Rewierendum” z udziałem całego zespołu „Syreny”, chóru Eryana i baletu. Początek o godz. 16.30 i 19.30.

TEATR LALKI I AKTORA

„SARABANDA” (Kopernika Nr 16)
Codziennie z wyjątkiem piątków o godz. 19 widowisko muzyczne „Pan Twardowski” — tekst Mariana Mikuty, muzyka Zygmunta Wiehlera, reżyseria Tadeusza Muzak.

W niedzielę 2 przedstawienia o godz. 16 i 19. W piątki tylko spektakle zamknięte dla robotników, pracowników i młodzieży.

DYMSZA, HUMOR i SKA

Pod takim tytułem „Gong” (Południowa 11) dał premierę nowego programu pełnego akcentów politycznych. Udział biorą: Dymsha, B. Artomska, I. Topolnicka, Zofia Wilczyńska, J. Bielenia Bolkowski, Darski, Szawczer i Chór Harjana. Teksty: Tadeusz Chrzanowski, Z. Drabik i J. Jurandot. Początek 19.30.

75 PRZEDSTAWIENIE „ZEMSTY” W TEATRZE W.P.

W niedzielę ubiegłej komedia Fredry „ZEMSTA” ukazała się po raz siedemdziesiąty piąty. Ze wszystkich dotychczas wystawionych przez Teatr WP sztuk, „ZEMSTA” osiągnęła największą liczbę przedstawień.

„UCZEŃ DIABŁA” W TEATRZE WP

W sobotę Teatr WP występuje z premierą sztuki G. B. Shaw'a w przekładzie Florjana Sobieniowskiego UCZEN DIABŁA. Reżyseria Władysława Krasnowieckiego, dekoracje i kostiumy Władysława Dąbrowskiego. W roli tytułowej Dobiasław Damiński. Obsada stanowią Chojnacka, Górka, Hanin, Jezierska, Rachwańska, Zamkow, Borowski, Hańcza, Krasnowiecki, Kwaśkowski, Pietraszkiewicz, Piłarski, Śródka. Ilustracja muzyczna Mierzejewskiego.

„WILKI W NOCY”

w Teatrze Powszechnym

W Teatrze Powszechnym TUR pod kierunkiem reżysera Stanisława Dączyńskiego rozpoczęły się próby ze sztuki Rittnera WILKI W NOCY. Obsada stanowić będą: Józef Węgrzyn, Broniewska, Łabuńska, Łuczyńska, Swiderski i Szletyński. Dekoracje i kostiumy przygotowuje O. Axer.

RADIO

5.57 Z Krakowa sygnał czasu. 6.00 Kalend. histor. 6.05 Muzyka. 6.15 Rozmowa ze słuchacz. 6.30 Muzyka. 6.45 Z W-wy Dzień, por. 7.05 Progr. na dzisiaj. 7.10 Z Poznania Gimnastyka. 7.20 Muzyka. 7.45 Z W-wy Powtór. najważn. wiadom. dzień. Muzyka. 8.30 Z Łodzi Skrzynka poszukiwania rodzin. 8.45 Codz. odc. prozy: „W pustyni i w puszczy” — pow. H. Sienkiewicza. 9.00 Rozmaitości. 9.10 Program na dzisiaj. 9.15 Przerwa. 11.57 Z Krakowa Sygnał czasu i hejnał z Wieży Mariackiej 12.05 Z W-wy „Na ziemiach odzyskanych”. 12.20 Koncert. 12.40 „Z życia nar. słow”. 12.50 Z Poznania Koncert. 13.50 Z W-wy „10 min. poezji”. 14.00 Dziennik popołudniowy. 14.30 Informacje. 14.40 Z Łodzi płyty. 14.55 Pog. sportowa Jarosława Niecieckiego. 15.05 Rezerwa. 15.10 „Cztery polskie gwiazdy” — audyc. sl.-muz. w oprac. Bolesława Busiakiewicza. 15.30 Wiadom. z miasta i prowincji. 15.35 „Ogrody zoologiczne i ochrona zwierząt” — pog. Ryszarda Tomskiego dyr. ogrodu ZOO w Łodzi. 15.45 Płyty. 16.00 Z W-wy Słuchowisko dla dzieci. 16.25 Z Łodzi Koncert w wyk. J. Romanówny — piosenki, akomp. Fr. Leszczyńska. 16.40 Z W-wy Sprawozdanie. 16.55 Reportaż. 17.20 Koncert. 17.50 „Odbudujemy Warszawę”. 17.55 Z Łodzi Audyc. robotnicza: 1) „Senat na przestrzni dzieł” — pog. plk H. Eile. 2) „Melpomena w Ozorkowie” — pog. Jadwigi Jarwicz. 3) Płyty. 18.30 Z W-wy „Nauka przy słowniku”. 19.00 Koncert. 19.30 Dzień wiecz. 20.00 Z Katowic Koncert Popularny. 20.45 Z Łodzi „Sonet” audycia literacka w oprac. Krystyny Golewskiej. 21.00 Przegład wydawnictw w oprac. Stanisł. Mokrzeckiego. 21.10 Recital śpiewaczy Marii Smetkiewicz, akomp. Wanda Klimowiczowa. 21.30 Koncert zebrań. 22.00 Z Krakowa Koncert rozrywkowy. 22.30 Z Łodzi Komun. o pogodzie. 22.32 Skrz. poszukiwania rodzin. 23.00 Z W-wy Ostatnie wiadomości dziennika. 23.25 Program na jutro. 23.35 Z Łodzi Progr. na jutro. Zakończenie audycji i Hymn do 23.40

OGROD ZOOLOGICZNY Z DROGIE

(dojazd tramwajem 9) otwarty od 9 rano do zmierzchu.

ZEBRANIA PRZEWODNICZĄCYCH OBWODOWYCH KOMISYJ GŁOSOWANIA LUDOWEGO

Przewodniczący Okręgowej Komisji głosowania Ludowego Nr 3, okręg m. Łodzi, podaje do wiadomości, że w dniu 31 maja rb. o godzinie 17-ej w gmachu szkoły Technicznej - Przemysłowej przy ul. Żeromskiego 115, odbędzie się zebranie przewodniczących obwodowych komisji głosowania ludowego i ich zastępców.

Stawiennictwo obowiązkowe.

KLUB PICKWICKA, Traugutta 6

(wejście przez hotel, I p)
Dzisiaj o godz. 19-ej wieczór autorski Jana Brzechwy.

KURSY TELETECHNICZNE

Dyrekcja Okręgu Poczty i Telegrafów w Łodzi przyjmie jeszcze dodatkowo pewną ilość kandydatów na 22-miesięczne kursy teletechniczne.

Warunki: 1) wiek do lat 30; 2) Obywatelstwo polskie; 3) nienaganna przeszłość; 4) dobry stan zdrowia; 5) wykształcenie z zakresu gimnazjum (mała matura) lub 6 kl. gimn. st. typu — wyjątkowo mogą być przyjęci kandydaci, którzy ukończyli 3 kl. gimnazjum.

Bliższych informacji udziela wyżej wymieniona Dyrekcja ul. Daszyńskiego 36.

KOMUNIKAT

„Stara Cegielnia” przedstawienie zamknięte. Jutro 29.5 o godz. 20 prapremiera aktualnej komedii w trzech aktach pt. „Produkcja Pana Brandta” pióra Jana Rojewskiego. Udział biorą: Hanna Bielicka, Maria Kamińska, Teresa Marecka, Jerzy Duszyński, Michał Melina, Feliks Żukowski. Reżyseria: Michał Melina. Dekoracje: Otto Axer. Kasa otwarta od godz. 15.

PAŃSTWOWA FILHARMONIA

W nadchodzący piątek, tj. 31 bm. odbędzie się Wielki Koncert Symfoniczny z udziałem znakomitego wiolonczelisty prof. Dezyderyusza Danczowskiego. W charakterze dyrygenta wystąpi gościnnie rektor Państwowego Konserwatorium w Poznaniu, Zdzisław Jahnke. W programie twory Dworzaka i Karłowicza.

Bilety sprzedaje kasa kina „Bałtyk” Narutowicza 20.

Repertuar kin łódzkich

POLONIA ul. Piotrkowska 67	„UKOCHANY”
TECZA ul. Piotrkowska 108	„ZACZAROWANY ŚWIAT”
GDYNIA ul. Przejazd 2	„KAPRYS MILIONERKI”
STYLOWY ul. Kilińskiego 123	„SKLAMAMAŁAM”
BALTYK ul. Narutowicza 20	BYŁO ICH DZIEWIĘCIU
WISŁA ul. Przejazd 1	„AKTORKA”
ADRIA Marszałka Stalina (Główna) 1	„AKTORKA”
WŁOKNIARZ ul. Zawadzka 16	„DZIECIŃSTWO GORKIEGO”
HEL ul. Legionów 2-4	„KAPRYS MILIONERKI”
TATRY ul. Sienkiewicza 40	„CYRK”
PRZEDWIOŚNIE ul. Żeromskiego 74-76	„BLASKI I CIENIE ŻYCIA KOBIETY”
WO-NOŚĆ ul. Napiórkowskiego 16	„FORTANCERKA”
ROMA ul. Rzgowska 34	„HALKA”
ZACHĘTA ul. Zgierska 26	„GRZESZNICY BEZ WINY”
BAJKA ul. Franciszkańska 31	„POD GOŁYM NIEBEM”
ROBOTNIK ul. Kilińskiego 178	„BLAGIER”
REKORD ul. Rzgowska 2 (Plac Reymonta)	„DNI I NOCE”
M I Z A Ruda Pabianicka	„OJCOWIE I DZIECI”
ŚWIT Bałucki Rynek 5.	„KURHAN MAŁACHOWSKI”
OŚWIATOWY OM. TUR ul. Kopernika 8	W KRAINIE WIECZNYCH LÓDÓW Nadprogram: Sen nocy letniej (kukielki)

Początek seansów: w dni powszednie o godz. 16, 18 i 20; w niedzielę i święta o godz. 14, 16, 18 i 20.

Kina: Hel, Adria, Przedwiośnie i Roma rozpoczynają seanse o pół godziny później t. zn. w dni powszednie o godz. 16.30, 18.30 i 20.30, w niedzielę i święta pierwszy seans o godz. 14.30. Oświatowy — 2 seanse dziennie: godz. 17, 18.30. Niedziele i święta 15.30, 17 i 18.30.

Początek seansów w kinie „Bałtyk” w dni powszednie o godz. 16, 18 i 20 w niedzielę i święta o godz. 12, 14, 16, 18 i 20-ej.

Przed sprzedaż biletów do kin: „Rekord”, „Wolność” i „Roma” dla członków Związków Zawodowych (Zgłoszenia zbiorowe odbywa się w Radzie Zakładowej fabryki Geyera (Piotrkowska 295) od godz. 10-13-ej.

Celem uniknięcia natłoku prosimy o przychodzenie na wcześniejsze seanse!

Zjednoczenie Kopalń Rudy Żelaznej

REFERAT MOBILIZACJI SIŁ ROBOCZYCH CZĘSTOCHOWA, ALEJE WOLNOŚCI 77/79

oraz BIURO MOBILIZACJI SIŁ ROBOCZYCH
CENTRALNEGO ZARZĄDU PRZEMYSŁU HUTNICZEGO
KATOWICE, ul. LOMPY 14 pokój 53a

SKIEROWUJĘ NA

DOLNY ŚLĄSK: GÓRNIKÓW I POMOC. GÓRN. do kopalni rudy żelaznej „Wolność” w Krzyżatce (pow. Jelenia Góra) oraz Wapienników w Wojciechowie (pow. Jelenia Góra) — stacja kolejowa Kupno Górne.

Należy zabrać ze sobą wymeldowanie z R.K.U. oraz Urzędu Meldunkowego.

Spółdzielnie m. Łodzi i pow. Łódzkiego wszelkiego typu winny zgłosić się do dnia 30 maja br. do Związku Rewizyjnego (Żeromskiego 98, pokój Nr 6, parter) z dowodem subskrybowania Pożyczki Odbudowy Kraju celem wciągnięcia do rejestru Spółdzielni, które spełniły swój obowiązek obywatelski.

Opóźnionym podaje się do wiadomości, że subskrypcja trwa do 31 maja br.

Bank „Społem” Oddział Główny w Łodzi, Al. Kościuszki 47, przyjmuje subskrypcje codziennie w dni robocze od godz. 8,15 do 19,00, w święta od godz. 12,00 do 18,00.

ZWIĄZEK REWIZYJNY SPÓŁDZIELNI R. P.
OKRĘG ŁÓDZKI.

OGŁOSZENIA DROBNE

Lekarze

Dr ADAM KONDRACI specjalista chorób żołądka, kiszek, wątroby. — Obecnie przyjmuje: Narutowicza 35, od 3-6, tel. 206-99.

Dr med. B. TOŁCZYŃSKI — starszy asystent Uniwersytetu Łódzkiego, specjalista chorób uszu, nosa i gardła Sienkiewicza 37 ordynuje od 3-6 pp. Tel. 269-01.

Dr KOWALSKI MIECZYSLAW specjalista chorób wenerycznych i skórnych przyjmuje od 8-10 i 3-6 Al. 1 Maja 5.

Dr ZOFIA SKONIECZKO lekarz szpitala Kochanówka, specjalista chorób nerwowych, przyjmuje od 4-6-ej ul. Piotrkowska 16. —1011

Dr med. MARKIEWICZ Gustaw specjalista chorób skórnych i wenerycznych. Piotrkowska 109. m. 6, II piętro. Tel. 138-52. —929

Dr A. RATAJ-ZURAKOWSKA (z Warszawy) specjalistka chorób skórnych, wenerycznych, kobiet, kosmetyka lekarska, Piotrkowska nr 33 przyjmuje od 3-6 1144

Dr med. E. MIKULICZ ze Lwowa, lekarz-dentysta, specjalista chorób dziąseł i jamy ustnej, Zawadzka 17, tel. 144-45.

Dr LIBO ALEKSANDER, choroby uszu, nosa i gardła, ul. Przejazd 6, przyjmuje od godz. 8-10 i 4-6, tel. 101-50. —1433

Dr J. VOGEL ze Lwowa, specjalista chorób kobiecych i akuszerii. Przyjmuje ul. Narutowicza 4, Tel. 260-92.

Dr med. SIENKO KSAWERY (z Warszawy), specjalista chorób skórnych, wenerycznych, pęcherza. Przyjmuje ul. Kilińskiego 132 w godz. 12-2 i 4-6, Tel. 205-55. -232

Dr B. DOBROWOLSKI specjalista chorób nerwowych i seksualnych — przyjmuje od godz. 4-7 Kopernika Nr 6, tel. 186-00. —1079

LEKARZ STOMATOLOG Alieja Barakowska z Warszawy — leczenie jamy ustnej i zębów, Pracownia zębów sztucznych, Andrzejka 2. —930

Dr medycyny MARIAN STAWIŃSKI z Warszawy, położnictwo, choroby kobiece, przyjmuje 3-5, Aleje Kościuszki 53, tel. 193-89.

Dr REICHER, specjalista chorób wenerycznych — Łódź, Południowa nr 26, tel. 191-23, przyjmuje od godz. 2-5. 1146

Kupno i sprzedaż

POKOST sztuczny, sykatywa, tinktura do brzozy i lakier kopalowy poleca wytwórnia chemiczna „ULTRON” Łódź, Południowa 78/80, tel. 138-19. —1510

SZCZENIĘTA Cocker - Spaniele czystej krwi sprzedawca tylko miłośnikom zwierząt Ogród Zoologiczny. —1529

DO SPRZEDANIA MOTOCYKL 350 cm „Triumph” na chodzie oraz Radio 6-cio lampowe „Mende”. Zgłoszenia do Administracji „Kuriera Popularnego”. —1525

Różne

PLISOWANIE Sulejki, zwykle i de katyzowanie, Południowa 23, parter.

KOPCZYŃSKI JAN, ur. 13. 4. 1896, zamieszkały w Łodzi, ul. Wólczańska 67 wyszedł z domu dnia 13. 3. 1946 r. i dotychczas nie wrócił. Ktośby posiadał jakies wiadomości, proszony podać je do Administracji Piotrkowska 70. —1523

HISZPAŃSKIEGO udzielił jednej osobie — Daszyńskiego 61, m. 6. —1526

SKRADZONO dnia 24 czerwca rower, teczkę z dowodami, palcówkę, dowód osobisty, legitymację tramwajową na m-c parzysty, kartę rejestracyjną RKU i inne. Proszę o zwrot dokumentów za wynagrodzeniem. Łódź-Widzew, ul. Sepia 9, A. Peruga. —1533

Poszukujemy

6 POKOI reprezentacyjnych na hurtownię, biuro, kancelarie adwokacka, ul. Kościuszki (wysoki parter) zamieniam na 6-5-4 pokoje z (dużym przedpokojem) 1 lub 2 piętro w czystym domu w pobliżu ulicy Bandurskiego, tel. 177-56 godz. 4-7-ej. —1518

POTRZEBNA szpularka, uczciwa, ul. Zachodnia 52/11. —1524

Zagubione dokumenty

UNIEWAŻNIAM skradzione na trasie Łódź — Radom: legitymację partyjną PPS Nr 5420 oraz 34 tysiące zł gotówką firmowej Państwowej Fabryki Bracia „Prussy” i różne ważne rachunki, Samuel Stanisław, ul. Tymienieckiego 14. —1521

UNIEWAŻNIAM zagubioną kartę repatriacyjną na nazwisko Galant Edward, ul. Tymienieckiego 12, m. 13. —1522

UNIEWAŻNIAM skradziony patent handlowy i dowód osobisty na nazwisko Stępniewska Pija, Biela-Rawska, Rynek 15. —1527

UNIEWAŻNIAM palcówkę oraz kartę rejestracyjną RKU - Pabianice na nazwisko Gorgulski Józef, Sieradz, gm. Wróblew, wieś Drzazna. —1528

UNIEWAŻNIAM skradzioną kartę rejestracyjną RKU-Skierniewice na nazwisko Białkowski Szczepan, zam. Pływa, pow. Skierniewice. —1530

UNIEWAŻNIAM skradzione zezwolenie na osiedlenie się osadniczej wojskowej, zaświadczenie wojskowe męża w stopniu ppr., orzeczenie na przydział ziemi wydane w PUR w Łodzi oraz wizę (na przejście przez strefę wojskową), kartę meldunkową gm. Drogobadz i przepustkę na nazwisko Umiasłowska Antonina, Piłsudskiego 72, m. 16. —1532

Za kulisami tronu Salomonów

Zwycięzca z pod Adua symbolem wolności. Chrystianizm czy Islam. 6300 lat abisyńskiej historii. Wrócimy na gruzy Imperium Romanum

O Abisynii nie wiadomo w Europie zbyt wiele. Czasem w encyklopedii natknęto się na pięciowiekową notatkę o wielkim terytorialnie, zaniedbanym państwie czarnych ludzi, zajmujących się uprawą ziemi, myślistwem i hodowlą osłów, oraz koni.

10-milionowa ludność Etopii, pochodząca z mieszanych plemion Chamitów, Arabów i Murzynów nie miała zbyt ciasno w objętych swoim krajem... (1.120.400 km kw.). Nie można powiedzieć, aby Abisynię czymś powodziło się dobrze. Raczej wręcz przeciwnie — jak we wszystkich krajach absolutystycznych istniała zasadniczo wielka przepaść między kastą uprzywilejowaną, a ciemną masą tubylców, wykorzystywanych przez swoich i obcych wielkocząłków i przez europejskich kapitalistów...

Niewykorzystane bogactwa naturalne i mineralne cesarstwa Etiopii wzbudziły w połowie 19-go stulecia większe zainteresowanie angielskich i włoskich imperialistów. W wyniku nierównych starć uznaje cesarz Menelik w roku 1889 protektorat włoski, by już w 7 lat później zerwać układy i odniósłszy walne zwycięstwo pod Aduą — utrwalił niepodległość swego kraju.

Od tej chwili więcej już było słychać na terenie europejskim o monarchii „króla królów”.

NEGUS LIDZ-JASSU

Zwycięzca z pod Adua, Menelik, pozostający po dziś dzień bohaterem Etiopii i symbolem zmagania się bezbronnego narodu z przemocą włoskiego militarysty — przekazał tron Salomonów swojemu wnukowi Lidz-Jassu... Fanatycznie chrześcijańscy książęta abisyńscy wraz z przedstawicielami drugiej warstwy panującej — „szlachetnych wojowników” — sprzyśnięli się nie dopuścić do koronacji następcy Me-

nelika. Stawiano mu bowiem bardzo poważny zarzut, że znieść on pragnie koptyjski obrządek chrystianizmu i zaprowadzić muzułmańską religię panującą w kraju. W istocie — zamiary takie żywił nowy władca, gdyż 65% jego poddanych wyznawało Islam...

Jego feudalni wasale jednakże rozumowali po swojemu: panować musieli ich religia, a nie obrządek „motłochu”... Tarcia te kończą się zwycięstwem warstwy uprzywilejowanej. W r. 1916 zbyt liberalny monarcha zostaje od władzy usunięty. Rządy obejmuje cesarzowa Judyta, najstarsza córka zwycięzcy z pod Adua.

CESARZOWA SZUKA MEŻCZYZNĘ

Judyta od dawna nie mogła pogodzić się z myślą, że nie odziedziczyła po ojcu swym cesarskiej korony dlatego tylko, iż nie była mężczyzną. Abisyńskie obyczaje są mniej ustępliwe od europejskich: kobieta rządzić nie może. To też po objęciu przez nią władzy nawet feudalni panowie, którzy ją na tron wynieśli polecieli jej szukać męskiego ramienia... Uwagę ogółu zwracał na siebie 25-letni, mądry, energiczny, dzielny i inteligentny książę krwi, pochodzący z bocznej linii salomonowej dynastii, Selasie Ras Tafari. Jemu też powierzono władzę regencyjną i opiekę nad cesarzową. Tak więc faktycznie rządy sprawuje obecny król abisyński już od 30 lat.

CZY KRÓL ZABÓJCA?

Droga do tronu dzisiejszego władcy Etiopii nie jest zbyt jasna. Już jako regent Ras Tafari byłwał gniewny i popędliwy, o wybitnych skłonnościach do absolutyzmu — nic więc też dziwnego, że już po 10 latach swej wicelencji aktualnej regencji powstała przeciw niemu silna opozycja, rekrutująca się z pośród

tych samych ludzi, którzy go na ten urząd wprowadzili... Za bardzo wzrastająca potęgą władzy regenta, zbyt daleko sięgający jego dążności ku ograniczeniu feudalnych przywilejów, zbyt ściśle były jego kontakty z warstwami „nisko urodzonymi”. Tak! Ras Tafari obrwał mądramu polityki. Rozumiał, że potrzebne mu jest oparcie o tłumy, jeśli obalić pragnie możnowładztwo... Królowa Judyta skłania się na stronę wrogów regenta... To był rok 1929...

Nie zostały nigdy przez nikogo ujawnione jakiegokolwiek dowody ciemnych machinacji obecnego monarchy Etiopii. Tym niemniej jednakże Francuzom, Anglikom i Włochom — wydawały się podejrzane dwa fakty: W roku 1930 umiera Judyta, a kiedy jedno z możnowładczych stronnictw przemysła wyszłyście „za i przeciw” ewentualnemu wprowadzeniu na tron poradz wtróty Menelikowego wnuka Lidz-Jassu — ten ostatni wśród „niewyjaśnionych okoliczności” w tymże roku również nagłe umiera...

W kilka miesięcy potem, udowodniwszy swe prawa do tronu i w oparciu o sprzyjające mu stronnictwa warstw niższych, jak również korzystając z pomocy kilku

uległych mu książąt — 2 listopada 1930 r. każe się regent ukoronować przyjmując tytuł Haile Selasie I — „Negus Negesti”...

KORONACJA

W uroczystościach koronacyjnych, urządzonych z całym przepychem absolutnego monarchizmu, wzięli udział: angielski książę krwi, marszałek francuskiej Republiki, ambasadorowie państw europejskich, sprzymierzeni monarchowie Afryki i szereg najrozmaitszych dostojników. 49 biskupów i kapłanów dokonywało obrządków proklamowania 334 króla Etiopii, a 134 cesarza Etiopii chrześcijańskiej. Książę krwi Savoyów — Udine — trąca się tradycyjnym kielichem z parą cesarską, imieniem Wiktora-Emanuela i dyktatora przekazując jej „wyrazy zapewnienia o wiecznym braterstwie”... „Zwycięski lew plemienia Judy, król Izraela”, symbol 6.300 lat abisyńskiej historii legendarnej, otrzymawszy od biskupów

Czytajcie prasę socjalistyczną!

siedmiordkie insygnia władzy stał się władcą koronowanym...

SKOŃCZONE BRATERSTWO

Zapewnienia księcia Savoyów nie miały zbyt wielkiej ceny. Niedługo cieszył się Haile Selasie swą złotą koroną, rzekomo historyczną koroną króla Ori, który, jak głosi legenda, z tejże samej Addis Abeby w r. 4478 przed Chrystusem panować miał „miłościwie” swoim poddanym...

Na czele 100 tysięcznej armii regularnej, nawet nieźle uzbrojonej, dzięki swym osobistym staraniom i na czele 200 tysięcy dzikusów — stawiał czoło faszystowskiemu hordom Mussoliniego w świętej walce o wolność swego kraju, któremu nie potrzebne były „cywilizacyjne błogosławieństwa” Włochów. Ale khoroty Mussoliniego nie były odziałami włoskimi z pod Adua. Haile Selasie i jego fanatycznie walczący żołnierze musieli uleść przemocy czolgów, bomb lotniczych i przez kupnej naturze kilku książąt-dowodców. Ale powiedział Negus Negesti: „Wróćmy tu na gruzy Imperium Romanum”. Zbrojny wysiłek bojowników o wolność wszechświata przyniósł i jemu zwycięstwo.

Wicz.

Ze sportu

Ujrzymy szwedzką „Kamraterne” w drugi dzień Złotu Sportowego OM TUR

Jak już donosiliśmy, w ramach Złotu Sportowego Organizacji Młodzieży TUR w Zielone Świątki przewidziany był występ piłkarzy szwedzkich. Obecnie dowiadujemy się, że prowadzone od dłuższego czasu pertraktacje ze Szwedami zostały zakończone, a warunki ich tournée po Polsce uzgodnione.

Przyjazd zapowiedziała mistrzowska drużyna szwedzka Kamraterna (Noerkeping). W drugi dzień Złotu ujrzymy więc czołowych piłkarzy szwedzkich w spotkaniu z ŁKS-em.

Mecz ten będzie niewątpliwie największą sensacją obecnego sezonu sportowego w Łodzi i wzbudzi zrozumiałe zainteresowanie. Piłkarze szwedzcy mają już bowiem od dawna wyrobioną markę, a nadchodzące z zagranicy wiadomości o ich sukcesach na terenie międzynarodowym potwierdzają opinię o wartości szwedzkiego futbolu. Mecz ten będzie jednocześnie dla piłkarzy naszych poglądom lekcją dobrej gry i wysokiej techniki na boisku.

Przygotowania do Złotu są już w pełnym toku. Ostatnio nawiązane zostały kontakty z Filmem Polskim w celu filmowania przebiegu Złotu.

Uzgodniono że najciekawsze momenty, jak defilada zawodników, biorących udział w Złocie i mecz ze Szwedami, znajdzie się w Polskiej Kronice Filmowej. Natomiast dokładny przebieg Złotu, który stanie

się wielką paradą OMTURowego sportu, zostanie uwieczniony w specjalnym filmie. W ten sposób, również ci, którzy nie będą w stanie przybyć na Złot, będą mogli po pewnym czasie przeżywać go w kinie oglądając na ekranie przebieg imprez sportowych, defilady, która

zapowiada się nadzwyczaj interesującą oraz fragmenty z życia obozowego pod namiotami na stadionie ŁKS-u. Ponadto film ten będzie posiadał dużą wartość dla sportowców polskich, przede wszystkim ze względu na grę Szwedów.

Co mówi Więcek o Beku i jego szansach

Podczas trwania niedzielnego biegu kolarskiego — spotkaliśmy na mecie weterana naszej szosy, znakomitego ongiś kolarza Wiecka.

— Co pan może powiedzieć o obecnym stanie kolarstwa?

— Szczerze mówiąc niewiele wiem, nawał pracy zawodowej nie pozwala na zajmowanie się sportem. Muszę jednak stwierdzić, że wojna przerzuciła szeregi kolarzy. Wielu kolegów zginęło podczas okupacji, wielu wyczołgało się z czynnego życia sportowego.

— A obecny poziom?

— Trudno wymagać jakiś rewelacyjnych wyników. Sześć lat przerwy swoje zrobiło.

— A co pan myśli o Beku.

— Prezentuje się doskonale. Ma

wszelkie warunki, by osiągnąć dobre wyniki. Moim zdaniem powinien jeździć wyłącznie na torze.

— A co powoduje jego stałe defekty?

— Bek jest ciężki, waży powyżej 82 kg i jeździ na starych zleżałych oponach. W dodatku zbyt lekkich jak na nasze drogi.

— A pan już na zawsze rozstał się z rowerem?

— Mam wrażenie, że tak. Pociąg mnie teraz sport motorowy. Gdy tylko Łódź zdobędzie się na tor żużlowy, może liczyć na mnie jako na dobrego „dirt-trakistę”. Mam szybkiego „Zündappa” i specjalnie przygotowuję go do tego rodzaju imprez — kończy nasz rozmówca.

Za 10 lat Olimpiada w Polsce

W ubiegłym tygodniu odbył się w Warszawie zjazd dziennikarzy sportowych, zorganizowany przez PUWF.

W przebiegu zjazdu przedstawiciele PUWF podzielili się z dzien-

nikarzami projektami i zamierzeniami na przyszłość polskich władz sportowych.

Duże zaciekawienie wzbudza przede wszystkim myśl zorganizowania w Polsce Olimpiady w roku 1956, przy czym złożyłyby się na nią jak zwykle, igrzyska letnie i zimowe. Inicjatywa ta pociągnie za sobą maksymalny wysiłek w kierunku poczynienia odpowiednich przygotowań i do prac, mających na celu stworzenie odpowiednich warunków, należy przystąpić już teraz. Mimo, że dzieli nas jeszcze dziesięć lat od przypuszczalnego terminu igrzysk olimpijskich, należy już teraz reaktywować Polski Komitet Olimpijski.

Polska weźmie udział w mistrzostwach lekkoatletycznych Europy

W Oslo pod koniec lata odbędą się wielkie zawody lekkoatletyczne o mistrzostwo Europy. PZLA postanowił ostatnio wziąć udział w tych zawodach. Uwarunkowane to zostało jednak od tego, czy polscy lekkoatleci potrafią w ciągu lata osiągnąć minimalne wyniki, określone przez PZLA.

W związku z tym PZLA postanowił urządzić w ciągu lata dwukrotne zawody eliminacyjne, a mianowicie w dniach 6 i 7 lipca w Poznaniu oraz 10 i 11 sierpnia w Bydgoszczy. Dla najlepszych zawodników po eliminacjach w Poznaniu ma być zorganizowany przez PZLA obóz kondycyjny.

TEATR KAMERALNY DOMU ŻOŁNIERZA

Daszyńskiego 34

20 maja o godz. 20-tej **JUTRO!** 20 maja o godz. 20-iej
PRAPREMIERA
Komedi w trzech aktach p. t.
Produkcja Pana Brandta

KASA CZYNNĄ OD GODZINY 15-tej.

Ogłoszenie

Zarząd Miejski w Łodzi — Wydział Aproprowiacji i Handlu podaje do wiadomości osób i instytucji, prowadzących obecnie przedsiębiorstwa przemysłu gastronomicznego, że o ile chcą przedsiębiorstwa te nadal prowadzić — winny z mocy art. 4 dekretu z dn. 30 listopada 1945 r. o koncesjonowaniu przedsiębiorstw tego przemysłu (Dz. U. R. P. Nr. 57 poz. 322) i § 17 rozporządzenia Ministra Aproprowiacji i Handlu z dnia 23 lutego 1946 r. w sprawie wykonania cyt. dekretu (Dz. U. R. P. Nr. 12, poz. 83) w terminie do dn. 17 czerwca 1946 r. wnieść do Zarządu Miejskiego — Wydział Aproprowiacji i Handlu (ul. Wólczańska 18 pok. 235) podania o udzielenie koncesji.

Podanie winno zawierać nazwę i rodzaj przedsiębiorstwa, miejsce i pomieszczenie, w którym jest prowadzone, nazwisko i imię właściciela przedsiębiorstwa a także kierownika, o ile właścicielem jest instytucja wzgl. osoba prawna.

Do podania należy dołączyć:

a) dowód fachowego przygotowania lub praktyki zawodowej w zakresie prowadzenia przedsiębiorstwa gastronomicznego,

b) dowód należenia do zawodowe-

go zrzeszenia przemysłu gastronomicznego,

c) szczegółowy plan używanego przedsiębiorstwa pomieszczenia oraz opis urządzeń w takowym,

d) poświadczenie zamieszkania, e) dowód przywiązania lokalnego przedsiębiorstwa przez władzę kwaterynkową.

Osoby, które prowadzą obecnie przedsiębiorstwa gastronomiczne w znaczeniu wyżej określonym, a nie złożą podań o udzielenie koncesji w terminie wyżej wskazanym — winny dn. 17 czerwca 1946 r. przedsiębiorstwa swe zamknąć, a jeżeli tego nie uczynią — nastąpi niezwłocznie przymusowe zamknięcie takowych z mocy art. 6 lit. b) cyt. dekretu. Niezależnie od tego winni będą ukarani w trybie administracyjnym z art. 126 prawa przemysłowego (Dz. U. R. P. Nr. 53/27 r. poz. 468 w brzmieniu ustalonym w Dz. U. R. P. Nr. 40/34 r. poz. 350), przewidującego kary do 14 dni aresztu włącznie.

Tym samym karom ulegną winni zamieszczenia w podaniach danych niezgodnych z prawem.

Łódź, dn. 24.5.1946 r.

Zarząd Miejski w Łodzi

Redakcja: Łódź, Piotrkowska 68, Administracja: Piotrkowska 70. Tel. red.: 130-46 i 144-18, Adm.: 222-22 i 256-37. Konto czek. Bank Spółem Nr 308 i PKO Łódź VII 4414

Redaktor naczelny przyjmuje codziennie od godz. 12-13. Sekretarz Redakcji od 11-12-iej. Redakcja rękopisów nie zwraca. Honorujemy artykuły tylko z góry umówione. Redaktor: Artur Karaczewski. Wydawca: Wojewódzki Komitet PPS w Łodzi.

CENY OGŁOSZEŃ Drobne: za wyraz petitowy poza tekstem — 5 zł. Inne ogłoszenia: za milimetr — szpalte poza tekstem — zł 14, w tekście — zł 21. — W numerach niedzielnych i świątecznych — 50 procent drożej.